

Nr 16

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrade bestämmelser rörande försäljning av slaktdjur för statens räkning.

I en inom andra kammaren väckt och till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion II: 763 av herrar *Gustavsson* i Alvesta och *Wahrendorff* hemställes, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära förslag till ändrade bestämmelser angående försäljning av slaktdjur för statens räkning samt att de synpunkter på utformningen av nya bestämmelser som i motionen anförts måtte beaktas.

I motionen anföres att försäljning för statens räkning av djur till slakt förekommer huvudsakligen beträffande beslagtaget vilt och militärhästar. Beslagtaget djur som är underkastat förskämning skall värderas av två ojäviga män och sedan på lämpligt sätt försäljas. Försäljning av uttjänta militärhästar skall ske antingen efter infordrande av anbud eller genom offentlig auktion. Bestämmelserna synes föråldrade. Försäljning bör kunna ske till priser som fastställs efter officiella noteringar. Det skulle bli betydligt enklare och staten skulle ingalunda göra någon förlust.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från domänstyrelsen, veterinärstyrelsen och försvarets intendenturverk.

Domänstyrelsen uttalar sig endast om sådana skadade eller dödade djur som tillhör den jaktbara faunan.

Djur varom då kan vara fråga är dels fallvilt av bl. a. älg, hjort och rådjur, dels i vissa fall även björn och lo samt annat vilt som fällt under förbjuden jakttid. Till fallvilt hänföres även vilda djur som skadats eller dödat i trafiken.

Försäljning av djur för kronans räkning bör givetvis endast förekomma, då försäljning kan ge överskott, sedan kostnaderna avdragits. Enligt gällande bestämmelser skall försäljningen ske »på lämpligt sätt», vilket torde innebära att försäljningen ej är bunden till viss form. I regel bestämmer vederbörande polischef eller revirförvaltare djurets värde på platsen med stöd av gällande pris och alltså med avdrag för kostnader för transport o. d. Djuren kan då omedelbart tagas om hand och risk för ytterligare förskämning undvikas. Gäller det djur — i de fall då de icke skall överlämnas till naturhistoriska riksmuseet eller annan institution — med relativt högt skinnvärde, kan skinnen förvaras frusna eller nedsaltade tills värdet kan bestämmas.

Dessa bestämmelser ger enligt styrelsen möjlighet att utan dröjsmål tillvarata och försälja vilt, som tillkommer kronan.

Veterinärstyrelsen anför:

Ur djurskyddssynpunkt torde gällande bestämmelser ytterligt sällan förorsaka några olägenheter. Vare sig vilda djur påskjutits eller påkörts torde de vid anträffandet antingen vara döda eller, om de äro skadade, avlivas utan dröjsmål. I fråga om kasserade militärhästar är djurskyddssynpunkterna tillgodosedda genom att vederbörande veterinär har befogenhet låta slakta djuret utan föregående anbudsförfarande, om han finner dess sjukdom eller skada göra detta nödvändigt.

Ur hygienisk synpunkt är uppskov med dödande eller uppslaktning av skadade djur, som skola utnyttjas som livsmedel, i de flesta fall olämpligt. I fråga om beslagttaget vilt torde det emellertid så vitt veterinärstyrelsen har sig bekant tillgå så att djuren snarast efter påträffandet föras till slakteri eller slaktare för uppslaktning. Först sedan denna skett kan värdering äga rum.

Att helt slopa värderingsförfarande i fråga om vilt synes svårt då officiella noteringar enligt vad veterinärstyrelsen inhämtat icke förekomma annat än för älg under jakttid. Något motsvarande hinder att slopa anbudsförfarande i fråga om militärhästar föreligger däremot ej och veterinärstyrelsen håller det dessutom icke för otroligt att motionärernas uppfattning om det otillfredsställande ekonomiska utbytet av anbudsförfarande är riktig. Bl. a. torde ett vid anbudsförfarande eventuellt erhållet bättre pris ofta mer än motvägas av kostnaden för utfordring och vård under anbudstiden.

Styrelsen har inlet att erinra emot en översyn av gällande bestämmelser.

Försvarets intendenturverk anför:

Försvarets intendenturverk får inledningsvis erinra om att frågan om ändrade bestämmelser rörande försäljning av de militära förbandens slaktdjur varit uppe till behandling vid 1950 års riksdag i anledning av en inom andra kammaren väckt motion i saken (nr 406). I ett till andra kammarens allmänna beredningsutskott avgivet yttrande över motionen anförde dåvarande arméförvaltningens intendenturavdelning bland annat följande: »För truppförbandens vidkommande skulle otvivelaktigt försäljning till slakteriförening mot ersättning efter dagsnotering innebära ett förenklat och tidsbesparande tillvägagångssätt vid försäljning av kasserade hästar. Lämpligheten av en föreskrift i denna riktning, innebärande ett åsidosättande av den i upphandlingsförordningen avsedda konkurrensen, kan emellertid ifrågasättas med hänsyn till de enskilda yrkesutövarnas — slaktarnas — intressen och rådande näringsfrihet. Det må i detta sammanhang erinras om den reaktion från denna yrkesgrupps sida, som utlöstes då i samband med avvecklingen av de s. k. beredskapshästarna år 1945 i anslutning till av Kungl. Maj:t lämnad föreskrift meddelats att vid försäljning till slakt samråd skulle äga rum med Sveriges slakteriförbunds lokalavdelning å resp. förläggningssorter.»

Gällande bestämmelser om försäljning av staten tillhörig lös egendom återfinnes i 71 § ff i 1952 års kungörelse om upphandling och arbeten för statens behov m. m. Med den utformning som 71 § 3 st. d) erhållit har försvarets intendenturverk bedömt att verket icke äger på sådana skäl som motionärerna anför för ändring av gällande bestämmelser angående försäljning av slaktdjur för statens räkning meddela generellt tillstånd för lokala förvaltningsmyndigheter att försälja till slakt kasserade militärhästar under hand. Intendenturverket finner emellertid att ett försäljningsförfarande i enlighet med vad som motionärerna föreslagit skulle innebära både en förenkling och tidsbesparing för myndigheterna. Då statens

ekonomiska utbyte ej heller torde bli mindre med ett dylikt tillvägagångssätt utan snarare motsatsen, torde en ändring vara till fördel för staten.

Verket tillstyrker motionen.

Utskottet

Motionärernas förslag syftar allmänt sett till en rationalisering av ordningen för försäljning av slaktdjur, inbegripet fallvilt, för statens räkning.

Försäljning av djur, som omfattas av jakträtt, sker i allmänhet enligt bestämmelserna i kungörelsen den 3 juni 1938 (SFS 281/1938) angående omhändertagande för kronans räkning av vissa dödade eller fångade djur m. m. Kungörelsen har tolkats så att försäljningen av sådana djur ej är bunden till viss form och dess tillämpning innebär att vilt som tillkommer kronan kan tillvaratagas och försälas utan dröjsmål. Såvitt utskottet kunnat bedöma finnes icke anledning till erinran emot det förfarande som nu tillämpas i fråga om fallvilt.

Motionärerna har i övrigt särskilt berört frågan om försäljning av arméns hästar. Försäljningen av staten tillhörig lös egendom regleras genom bestämmelser i 1952 års kungörelse om upphandling och arbeten för statens behov m. m. (SFS 496/1952). Bestämmelserna innebär att försäljning skall ske genom anbuds förfarande eller å offentlig auktion. Det synes uppenbart att den förhållandevis omständliga procedur som sådana former för försäljning innebär i många fall när fråga är om slaktdjur medför avsevärda olägenheter och kan få till följd att det ekonomiska utfallet av försäljningen för statens del blir sämre än om försäljningen kunnat ske snabbare. Utskottet kan i detta hänseende i allt väsentligt ansluta sig till de av motionärerna anförda synpunkterna och vill förorda att en översyn av gällande bestämmelser göres i syfte att åstadkomma friare former för försäljningar även i fråga om andra djur än fallvilt.

Utskottet får under hänvisning till det ovan anförda hemställa,

att riksdagen i anledning av motion II: 763 i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet ovan anför.

Stockholm den 2 april 1964.

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Carl Albert Anderson*, Möller, Widén*, Sörlin*, Nils-Eric Gustafsson, Hellebladh*, Enarsson*, Tage Johansson, Wallmark, fru Olsson* och herr Hedlund;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Skoglösa*, Jacobsson i Sala, Carlsson i Huskvarna, Dickson*, fru Jäderberg*, herr Svensson i Kungälv, herrar Hamrin i Kalmar*, Nilsson i Bästekille, Börjesson i Glömminge*, Rask* och fröken Anderson i Lerum.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.